

ISSN 0134-2266

TÄHKE

1980

NR. 8

LEIB

Iga päev on meil kodus toidulaual leib. Ema poest ostab, sest ise ei oska ta leiba küpsetada. Aga ta mäletab küll seda aega, kui leiba kodus tehti. Ta on mulle rääkinud. Vanaema, kelle tütar minu ema on, oskas väga head leivatainast sõtkuda. Lastele pani ta pisikesed pätsid kapsalette peale. Need küpsesid nii-nii pruuniks ja krõbedaks.

10-aastane MARIKA

Tihti jääb meil järele leivatükk, mis enam kuidagi kõhtu ei mahu. Vanaema ei luba seda kunagi ära visata. Tema teab kõige paremini, kui paljude inimeste töövaev on selles väikeses leivatükis.

9-aastane KATRIN

Olen mitu korda seisnud põlluserval ja vaadanud, kuidas kombain läbi vilja läheb. Iga tera saadetakse kuivatisse ja sealt veskisse. Leivatehased töötavad ööpäev läbi ja ootavad jahu. Et meile leiba küpsetada.

Olen mitu korda püüdnud arvutada, kui palju inimesi näeb vaeva, et kõigil oleks leiba. Ei ole veel täpse arvuni jõudnud, sest ikka unustan mõne ametimehe ära. Ega ma neid kõiki vist ei teagi.

9-aastane MATI

Ükskord hakkasid poisid sööklas leiba loopima. Nalja pärast. Meie klassi Jaana keelas neid mitu korda. Poisid ei kuulanud ja Jaana hakkas nutma. Teised ütlesid talle, et ärgu pirisegu, see pole ju tema leib. Pärast saime teada, et Jaana isa sõidab igal sügisel maale kombaineriks. Muidugi teab Jaana hästi, kui palju peab leiva pärast töötama. Oleks hea, kui seda kõik teaksid ja leivaga ei mängiks.

10-aastane ANN

«Leib» on tähtis sõna ja sellest võib mitut moodi aru saada. Kui isa ütleb, et teenib perele leiba, siis tähendab see kogu pere toitu. Kui ema palub leiba lõigata, siis mõtleb ta suurt pruuni pätsi, mille koorikut mulle meeldib närvida. Kui õpetaja andis meile kirjutada kirjandi pealkirjaga «Austa leiba!», kirjutasid kõik tööst.

10-aastane URMAS

Aitäh teile kõigile, emad ja isad, tädid ja onud, et meie laual on leib.

8-aastane PRIIT

Laste mõtted leivast pani kirja
AGNES JÜRGENS

VENDA SÖELSEPP

LAIALT

Meri naeratab laialt,
kui ta päikest näeb,
ja längus mõrravaialt
valge kajakas lendu läeb.

ja päike naeratab laialt,
kui merd ta näeb,
ja kiirtepulkadest aialt
üks pääsu lendu läeb,

ja kajakas liugleb laialt,
kui ta pääsut näeb,
ja sinagi naeratab laialt,
kui sa neid kõiki näed.

SUVEMAIK

Kasvahoone, kasvumaja,
tomatite lastesõim:
siin ei puhu, siin ei saja,
soojus-valgus kogu aja,
vett nii palju, kui just vaja,
läbi klaasi päiksevõim.

Aga seinaga taga õues,
lõõsas, tuules, taevakõues
teise venna kasvupaik.

Ta võib kasvult olla väiksem,
kuid ta teab, mis päiksest päiksem,
udust udum, äiksest äiksem —
teab, mis ehtne suvemaik.

HALLID HOBUSED

Küll see suur kivi on halli hobuse moodi,
kes laia vee äärde jooma toodi.

Tal rutuga jäetud veel rauad suhugi,
sest peremees äkki kadunud kuhugi.

Nüüd ta seisab nii nukralt mu ees,
pea norgus ja põlvini külmas vees.

Mul on tast nii kahju. Ma teeksin suure tule
ja kutsuksin selle ümber kõik hallid
hobuse moodi kivid, kel puuduvad tallid
ja hea peremees.

Aga nad ju ei tule...

Illustreerinud ENE PIKK

SUIR JA LAI ON MAA, MIS ON MIHOOL

VOLGA KALLASTEL

Käisin laevareisil Volga jõel. Seda uhket, kaunist ja rikast jõge kutsutakse Suureks Volgaks, sest oma kanalite kaudu on ta ühenduses viie merega, olles niiviisi tähtsaks veeteeks. Nägin Volgal toredaid reisilaevu, mis meenu-
tasid valgeid luiki; nägin raskes lastis hiigelsuuri kaubapraame; nägin lõbu-
salt popsuvaid kalapaate ja jõevoolust kantud palgiparvi. Veel nägin ma
imepärast Volga-äärset loodust. Meie laev liugles mööda laugjatest liiva-
randadest, heledatüvelistest kasesaludest, sügiskireva metsaga kaetud
Žiguli mägedest. Lõuna pool nägin madalate pöösaste ja rohupuhmastega
kollakashalli steppi.

Rikas on Volga ja tema maa. Jökallastel paikneb külasid, suuri ja väikse-
maid. Maja on maja küljes kinni, aken vaatab aknasse. Ju niimoodi üheskoos
on siis lõbusam, on seltsim. Palju on Volga ääres linnu. On suuri tööstus-
linnu, on kultuurikeskusi. On linnu, kus rahvatulv hetkekski ei vaibu. Need
linnad on väga lähedalt seotud meie riigi rajaja Vladimir Iljitš Leniniga. Üks
neist on Lenini sünnilinn Uljanovsk, teine tema ülikoolilinn Kaasan.

Kõige sügavama mulje jättis mulle Lenini lapsepõlvkodu, kus praegu asub
muuseum. See on lihtne ärklikorruusega pruun puumaja avara õue ja alaga.
Toadki on lihtsad, kuid hubaselt sisustatud. Igast ruumist paistab, et siin
majas peeti lugu tööst, armastati lugeda, huvituti muusikast. Juba lävelt võis
ära tunda, kellele tuba kuulus — kas Volodjale, vend Aleksandrile või isa
Ilja Nikolajevitšile. Igas toas oli midagi, mis kõneles lemmikharrastusest.
Õu on ehtne mängumaa toreda vanaaegse kaevu ja suveköögiga. Siin oli
avarust jooksmiseks ja peitumängimiseks, siin oli vaikust mõtisklemiseks ja
iseendaga olemiseks.

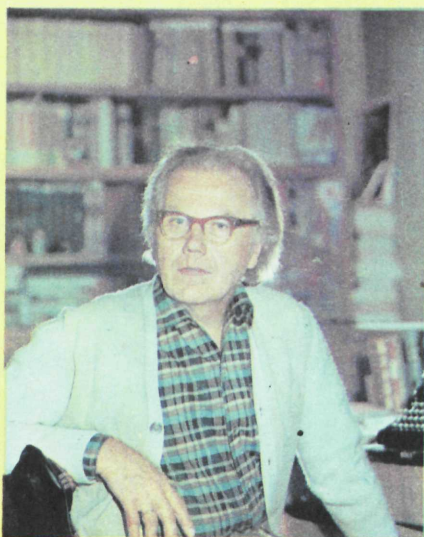
Volga ääres on veel üks linn, mida ikka meenutan. See on Volgograd. Suure
Isamaasõja ajal käisid siin ränkkrasked lahingud. Linn tehti maatasa, kuid
Volgogradist kaugemale vaenlase jalg ei astunud.

Tänane Volgograd on nii uus ja nii roheline, et esialgu sõjamälestused esile
ei kerkigi. Kuid ometi on see linn tervenisti üks valus mälestus sõjast, sest
sellel pinnal leidus rohkem mürsukilde kui mulda.

Ükskõik kust poolt Volgogradile läheneda, paistab juba eemalt Emakest
Kodumaad sümboliseeriv monument Mamai kurgaanil. See on mööka kõrgel
pea kohal hoidev naine, kes kutsub oma maa poegi vaenlase vastu võitlema.
Selles kujus on jõudu ja tugevust, on vihkamist ja armastust, on kutset mitte
kunagi alistuda.

Nüüd, rahuajal, on Emake Kodumaa meie rahupäevade kaitsja.

OLIVIA SAAR

Pildistanud GUSTAV GERMAN

«Rohelised maskid», «Kes tulistas!», «Õine lahing», «Mida te teate Oskari!», «Tarkusefera ja teised lood», «Üks kirju kimp» — kõik need ja veel palju teisi raamatuid on kirjutanud lastele HOLGER PUKK. 14. augustil saab Eesti NSV teeneline kirjanik HOLGER PUKK 60-aastaseks. Selle suure juubeli puhul on «Tähekesel» talle kui endisele kauaaegsele «Tähekesel» peatoimetajale eriline heameel õnne soovida.

PALJU ÕNNE!

HOLGER PUKK

Kavalpeadest kavalam

Ah, kui hea lõhn! Ikka lähemall Ikka lähemall Niimoodi jõudis rebasepoiss sirelipöösasse. Kiiakas sealt õue poole. Ja mis ta nägil

Kuts lakub lamps-lamps piima. Kass närib närr-närr kala. Poiss nämmib nämm-nämm vorsti.

Ah, kui hea lõhn! Suu võtab vesiseks! Pea teeb uimaseks! Sabasaks istub pöösas. Köht tühi. Meel kurb. Istub ja mõtleb. Peab plaani. Aga pea ei võta. Ja rebasepoiss palub: «Kõrvad, kõrvad! Andke nõul Kuidas kraami kätte saada?»

Aga kõrvad on vait. Ei need ütle midagi. Neil pole söögiga pistmist.

Rebasepoiss palub härdalt: «Silmad, silmad! Andke teie siis nõul»

Aga silmad on kuss. Pole neilgi toiduga asja. Rebasepoiss palub haledalt: «Vurrud, vurrud, vurrukarvad! Teid on palju, andke nõul»

Aga vurrukarvad on vait ja vakka. Ei neist ole nõu ega abi. Rebasepoiss nurub nutuselt: «Saba, saba, ütle sinil Kuidas kala, kuidas piima, kuidas vorsti vatsa varjule saaks?» Aga saba ei kõssagi. Saba ei tee kuulmagi.

Nüüd saab rebasepoisi kannatus otsa. Ta uriseb kurja häälega: «Või niil Sina ei taha oma peremehele nõu andal Sina ei taha oma peremeest aidatal Küll ma sulle näitan!»

Rebasepoiss kargab sabale kallale. Tahab hammastega naksata. Sabatutti tuuseldata.

Aga saba lipsab lipstil eest. Hambad plakstil järele. Saba lipstil eest. Lõuad urr-urril järele... Rebasepoiss läheb ikka vihasemaks. Saba ikka nobedamaks. Sellest tõuseb hirmus madin. Madin ja müdin, urin ja ragin. Sirelipöösas vangub sinna ja tänna. Sajab õisi. Pudeneb lehti. Kass jätab kala. Lidub kase otsa. Kuts unustab piimakausi. Punub kuuti. Poisi silmad lähevad suureks. Nagu tõllarattad. Pöösas väriseb. Pöösas uriseb. Pöösas ragiseb.

Pöösast veereb õuele kera. Punane kera. Karvane kera. See keerleb ja veerleb. See klähvib ja uriseb.

Poiss pillab vorsti ja jookseb tuppa.

Kera keerleb ja uriseb. Käib matstil vastu aida nurka. Aihi! kui valus!

Rebasepoiss kargab jalule. Vaatab ringi. Õu on tühi. Pole koera, pole kassi, pole poissi. Aga piim on kausis! Kala on kastis! Vorst trepi ees rohu peal!

Rebasepoiss pistab piima pintslisse. Kargab kalla kallale... Paneb vorsti vatsa varjule.

Ah, kus lõhn, ja ah, kus maitset! Ah, kus suutäis, ah, kus maotäis!

Rebasepoiss silkab metsa poole. Ikka ülejala, ikka ülejala. Ikka trul-lal-la ja tral-lal-la, mis meil viga elada!

Aga küla suus jälle lugu uus. Et küll see kanavaras on kavall! Näe, mis välja mõtles! Näe, kuidas kurja kera mängis! Kassid-koerad pakku peletas. Inimeselapse kah veel.

No on loom! No on kavall! Kõigist kavalpeadest kavalam!

Illustreerinud ANNE AARE

VLADISLAV KORZETS

HÄBEMATU PORGAND

Ühel peenral kasvas sügaval musta mulla sees pisike porgand. Sõi muudkui maa seest mitmesuguseid aineid, jõi vett ja hingas õhku, kuni polnudki enam nii pisike, vaid juba päris paras. Sai talle mulla sees kükitamisest küllalt, kargas peenrast välja ning läks maailma uudistama.

Kohtas porgand varsti jänest.

«Tere, porgandipoiss!» kostis Pikk-kõrv ning kergitas kaabut. Porgand ei ütelnud midagi.

«Miks sa, porgand, mulle tere ei ütle!» imestas jänes.

«Häh!» põlastas porgand. «Hakka veel iga argpüksi teretama.» Jänes punastas.

«Arg olen ma tõesti . . .» ohkas ta. «Kardan kõike siin maailmas. Aga tere võiksid sa, porgand, mulle ikkagi ütelda.»

«Ei ütle!» kostis porgand, ise mõtles, et kui jänes kõike kardab, siis kardab jänes ka teda, porgandit. Otsustaski porgand jänest enda lõbuks natuke hirmutada. Ütles jänesele: «Ma sünnin su õige ära!»

«Ära söö!» palus jänes ja hakkas hirmust värisema.

«Söö ikka!» hirmutas porgand ja hammustas nalja pärast Pikk-kõrva. Jänes ehmus, otsustas siis ennast kaitsta, haaras porgandist tuttipidi kinni ja hammustas vastu.

Porgand oli väga maitsev. Jänes ei pannud täheleegi, kuidas terve porgandi oli kogemata nahka pistnud.

«Vaene porgand!» kurvastas jänes.

Kuid parata polnud enam midagi ning jänes kepsutas minema. Küllap ta kepsleb siamaani, kui mõni teine porgand teda vahepeal ära pole sünninud.

Illustreerinud YVESI HURT

SEENE-MIKK

«Mikk, kurivaim,» kostis läbi lahtise akna tuppa ema pahane hääl. «Päev juba pooles lõunas, aga sina veel põõnad! Nagu päevakoer, võta või jäta.»

Mikk venis voodist välja. Tõmmanud ürbid kuidagimoodi selga, astus ta laialt haigutades üle läve. Rohkem ei tohtinud viivitada. Kolm korda oli ema teda üles hõiganud, aga kolm on kohtu seadus.

«Mis sa nüüd seisad siin õuel nagu puujumal!» polnud ema ikka veel rahul. «Teispere lapsed lõhuvad puid, rohivad peenraid, käivad metsas seenel... Aga meil... Heameelega praeks lõunaks värsked seeni, aga pole ju meest majas.»

«Kuidas pole meest!» kuraasitas Mikk. «Pane pann tulele, praegu lähen ja toon metsast korvitäie riisikaid. Tea, kus see kõige suurem korv peaks olema!»

Metsa jõudnud, leidis Mikk, et on vilmane aeg jalgu puhata ja ta otisis puude all kena ümara samblamätta ja vajus sellesse nagu pehmesse tugitooli. Puulatvade vaikset tuulenohinat kuulates sulges ta isegi silmad. Nii oli kõige parem mõtteid mõlgutada. Pole kindel, kas ta seejuures veidi ei sulgatanud. Kui Mikk jälle silmad avas, läksid need ümmarguseks nagu taldrikud. Imestusest muidugi. Uinaku kestel oli samblamätas koos Mikuga mitme meetri võrra kerkinud. Kõrgete mändide ladvad õõtsusid nüüd lausa käeulatuses.

«Mõtetel on tõesti tohutu jõud,» pomises Mikk. «Tõstavad inimese nagu niuhti! tüki maad kõrgemale.» Mikk tundis korraga metsikut söögiisu. Astunud paar sammu, et mätaservalt alla ronida, pörkas ta eh-

munult tagasi. Samblataolisele jalale toetudes seisis mätas justkui suur kummuli taldrik. Katsu siit alla saada!

«Nagu suur seen,» mõtles Mikk. «Aga äkki ongi seen!» Samblas, millel ta istus, võis peidus olla noor seen, mis jõudsalt kasvades tedagi üles upitas. Seda, muide, sai kohe kontrollida. Pruukis vaid samblakiht kõrvale lükata ja noa abil pinnaseproov võtta.

Mikk maitses: tõepoolest seen. Ja mitte ükskõik milline, vaid kivipuravik. Mis nüüd viga! Kivipuravik on ju tema maiusroog. Kähku korjas Mikk kuivi raage, süütas lõkke ja küpsetas tubli vardatäie seenetükke...

Allasaamisega Mikk enam ei kiirustanud. Kus võis veel parem olla kui siin! Polnud vaja tõusta ega puukuurist puid tuua. Ainult söö, pikuta ja kuula linnulaulu. Lõkke jaoks raage kandis siia tuul, maitsvat rooga oli jalge all lademes, joogivee eest hoolitsesid vihmahood...

Nojah, vihmadega oli alguses natuke tüli. Seeneaja ilmad on ju teadagi. Aga õige pea jõudis Mikk end seene sisemusse süüa. Nüüd võisid väljas sügistuuled mühiseda ja sajud rabiseda, Mikku need ei häirinud. Temal olid seinad ümber ja katus pea kohal.

Aga päris häirimatult ei kulgenud elu siiski. Mikk oli juba mõnda aega kahtlast krõbinat kuulnud. Ühel päeval varises tema seenemaja seinast suur latakas lahti.

«Tervist, kolleeg!» ilmus kellegi pea tekinud avausse. «Ma väga vabandan, aga ma ei teadnud, et selles seenes juba seeneuss ees on.» Pea kergitas kaabut ning taandus. Mikk oli solvunud. Mingisugune röövik, mingisugune s-seeneuss peab teda endataoliseks!

Häbematusel ei ole enam otsa ega äärt! Täis õiglast pahameelt viskus Mikk seinä äärde asemele. Aga oh õnnetust! Mikk oli oma elamu juba sedavõrd õõnsaks söönud, et see nüüd raginal kokku vajus.

Hambaid lõgistades hakkas ta tühja korviga kodu poole vantsima. Kodus on ikkagi kõige parem. Ta oli nõus õppetükke õppima, puid lõhkuma, isegi musti nõusid pesema, kui ainult sooja tuppa saaks. Murelikuks muutunud ema tuli Mikule vihmavarjuga poolde teesse vastu. Kui Mikk oma juhtumustest katsus falle kõnelda, sasis ema tema pead ja ohkas: «Oh sa mu väike Seene-Mikk!» Nii jäigi Mikule segaseks, kas lugu hilgeseenega oli ilmsi või nägi ta kõike ainult unes.

LEELO TUNGAL

KODUNE JUTT

KUIDAS ME HAKKAME ELAMA,
KUI ÜKSKORD KASVAME SUUREKS?
ARVAN, ET HAKKAME ELAMA
ISA JA EMA JUURES.

PANEME ÜHES EMAGA
ÕHTUTI RULLID PÄHE.
MEIE KA ÜHES TEMAGA
MEHELE ENAM EI LÄHE.

MÄNGIME ENESE ISAGA.
RÄÄGIME MUINASJUTTU.
VIIME KOOS ISAGA KISAGA
ENESE LAPSED TUTTU.

ISAGA JUTTU AJAME
TÕSISELT NÕNDA KUI EMA.
MAJASSE ÜLDSE EI VAJA ME
VÕÕRAST MEEST VEDELEMA.

VÕIB-OLLA ÕPETAJAGI
VÕTAME ENESE KOJU.
MUID POLE MEILE VAJAGI.
KUI, SIIS ÜHT KOERAPOJU.

MATI SOONIK

HIPS-HOPS!

AIRI JOOKSIS KÖÖGIS TABURETIL ISTUVA EMA
JUURDE JA VURISTAS:

«PALUN TEE MULLE HIPS-HOPS!»

«MIS ASJA?»

«HIPS-HOPS!»

EMA PAITAS TÜTRE PEAD.

«MA EI MÕISTA, MIS SEE HIPS-HOPS ON?»

AIRI LIPPAS TEISE TUPPA NING MÕNE HETKE PÄRAST OLI TA TAGASI PUNASTE PATSIPAELETEGA.

«AH NII!» ÜTLES EMA NING PUNUS AIRILE PISIKESED PATSID.

AIRI JOOKSIS PEEGLI ETTE, KEKSIS JA LAULIS: «HIPS-HOPS, HIPS-HOPS!» JA TA PATSID HÜPLESID.

ROBI VAIDLO

POISS JA NUKK

Sellel hommikul paistis paekivi-müürine õuenurk kuidagi teisiti kui tavaliselt. Poiss ei saanud otsekohe aru, miks. Alles mõningase uurimise järel taipas ta, et seal, rebitud servadega papitüki taga, varjab ennast nukk. Poiss läks nuku juurde ja jäi teda üksilmi vaatama.

«Miks sa ainult vaatad mind?» küsis nukk kurvalt. «Miks sa ei mängi minuga?»

«Poisid ei mängi nukkudega,» ütles poiss. «Tüdrukud mängivad.»

«Minu tüdruk unustas mu ööseks õue. Nüüd mängi sina minuga, muidu hakkab külm ja jään haigeks.»

Poisil oli nukust kahju. Nuku juuksed olid öisest sajast sorakil, pluss märg ja ihu ligi liibunud nagu märg riie ikka, kuigi päike juba paistis. Päike polnud veel jõudnud nuku halliilmelist nägu rõõmsamaks paista. Võib-olla selle papitüki pärast, millega see õnnetu õueunustatu ennast öö läbi saju ja jaheduse eest oli püüdnud kaitsta ja mis nüüd ka

päevasooja ligi ei lase, mõtles poiss. Tal hakkas nukust kahju.

«Tule minuga kaasa,» ütles ta. Viis nuku tuppa, kuivatas riided, kammis juuksed, pani värvi näole. Kui ta viimaks nuku peegli ette tõstis, naeratas too ja ütles: «Aitäh, et mind aitasid.»

Kui poiss nukuga õue tagasi tuli, mängisid seal tüdrukud keksu.

«Hih-hih-hiil!» itsitasid nad. «Vaadake! Tema mängib nukkudega! Vaadake ometil Hih-hih-hiil!»

«Miks ma ei võiks mängida?» ei teinud poiss pilkest välja.

Tüdrukud jäid vai. Nüüd läks poiss neist ühe juurde ja küsis:

«Kas see on sinu nukk?»

Tüdruk lõi silmad maha.

«Võta siis.» Ta ulatas nuku. «Ja ära teda enam õue unusta. Tal oli paha öösel õues olla. Ma aitasin teda natuke.»

Tüdruk surus nuku mõlema käega kõvasti-kõvasti vastu rinda ja vaatas poisile järele niisuguse piiguga, nagu tahtnuks talle midagi öelda.

TIIBETI MUINASJUTT

VARESE LUBADUS

Kord kasvatas üks aednik toreda viinamarjasaa-
gi. Kuid ajal, mil saak just valmima hakkas, lõp-
pesid mehel küttepuud. Mida teha? Ei saa ju
minna mägedesse uusi raiuma, kui keegi võib
tulla ja vahepeal viinamarjad ära varastada.
Aednikule tuli appi vares. «Küllap mina juba su
viinamarju valvan,» lubas ta.
«Kuidas sa seda teha kavatsed!» uuris aednik.
«Väga lihtsalt. Niipea, kui tuleb mõni varas,

hakkan ma nii kõvasti kraaksuma, et sa kuuled
ja kohale ruffad.»
«Aga mis siis, kui sa ise mu viinamarjad nahka
pistad!» küsis aednik.
«Mingu mu nokk kärna, kui ma ainsatki su mar-
ja puutun,» vandus vares. «Mine südamerahu-
ga, ma ei ole nii häbematu.»
Aednik jäi uskuma ja läkski mägedesse.
Üksi jäänud, ei viitnud vares aega. Nobedasti

VENE KIRJANIK
GENNADI TSÖFEROV

Muinasjutte

ESIMENE muinasjutt

Ükskord istus konnapoeg jõekaldal ja vaatas, kuidas helesinises vees ujus kollane päike. Siis tuli tuul ja ütles: «Uuh.» Jõeale ja päikesele ilmusid kortsud. Tuul sai pahaseks ja ütles veel kord: «Uuh, uuh, uuh.» Ütles väga kõvasti. Küllap ta tahtis kortse siluda, aga neid tuli aina juurde. Nüüd sai konnapoeg pahaseks. Ta haaras vitsaraa ja ütles tuulele: «Ma kihutan su minema. Miks sa kortsutad vett ja armast päikest?» Konnapoeg kihutas tuule minema,

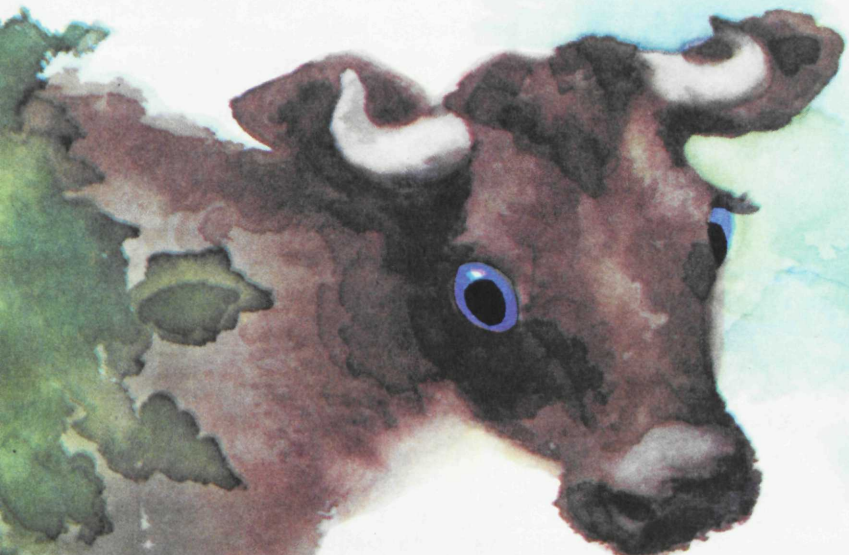
ajas ta metsa taha, põllu taha, suure kollase kraavi taha. Ta peletas tuule mägedesse, kus kitsi ja lambaid karjatatakse. Päev otsa hüppas konnapoeg seal tuule järel ja vehkis vitsaraoga. Mõni mõtles: konnapoeg peletab mesilasi eemale. Mõni mõtles: konnapoeg hirmutab linde. Aga tema ei hirmutanud kedagi ega midagi. Konnapoeg oli väike. Ta oli veidrik. Kargas mägedes ringi ja karjatas tuult.

veidRASt KonnapoJAST

hakkas ta viinapuult viinapuule hüppama ja nokkis tühjaks ühe kobara teise järel. Kui aednik puudega tagasi jõudis, ei saanud vares ta pärimistele midagi vastata — nii kõvasti oli nokk viinamarjamahla kokku kleepunud. Selles ajast peale läheb varese nokk viinamarjade valmimise ajal alati kärna ja ta peab seda pidevalt vastu maad nühkima. Aga inimesi, kes valetavad, peavad tiibetlased kärnasteks.

Inglise keelest tõlkinud MART HELME

TEINE muinasjutt

Eile tuli konnapojale punane lehm külla. Ammus paar korda, vangutas tarka pead ja küsis äkki: «Andestust, roheline, aga mida te teeksite, kui oleksite punane lehm?»
«Ma ei tea. Ma nagu ei tahakski nii väga punane lehm olla.»
«Aga siiski?»

«Värviksin punase üle roheliseks.»
«Noh ja siis?»
«Siis ma saaksin sarved maha.»
«Miks?»
«Et ma ei puskleks.»
«Noh ja siis?»
«Siis ma saaksin jalad lühemaks... Et ma tagant üles ei lööks.»
«Noh aga siis? ...»
«Siis ma ütlesin: «Vaadake ometil Mis lehm ma olen? Olen lihtsalt väike roheline konnapoeg.»»

KOLMAS muinasjutt

«Mis need liblikad on?» päris rohutirts.

«Löhnata lilled,» vastas konnapoeg.
«Hommikul puhkevad nad öide. Öhtul pudenevad. Ükskord ma nägin: aasal oli ära öitsenud helesinine liblikas. Ta tiivad olid rohu peal maas, tuul silitas neid. Siis läksin mina ja silitasin ka. Ma ütlesin: «Kust need helesinised öielehed

siia on saanud? Vist on helesinine taevas ära öitsenud.»

Kui helesinine taevas ära öitseb, läheb ta roosaks. Kui helesinine taevas ära on öitsenud, hakkab öitsema päike. Aga meie peame seni aasal istuma ja helesiniseid öielehti silitama.»

Tõlkinud META MAKSIING

Illustreerinud EDE PEEBO

KAKS KODU

ELJU MARDI

KAKS KODU

Ema, isa ja mina elame linnas suures majas. See on meie kodu. Vanaema ja vanaisa elavad maal väikeses majas. See on nende kodu, minule aga maakodu. Maakodus on palju loomi. On lehm, mullikas, vasikas, lambad, kanad, sead, koer ja kass.

Linnas on suvel igav. Vaata ainult telerit, loe või jookse niisama poistega õues. Oma hoovist kaugemale minna ei tohi, sest minuga võib midagi juhtuda. Isal ja emal on aga tihti kiire. Vanaema ja vanaisa ei kiirusta kunagi. Nad teevad kogu aeg midagi ja mina aitan neid. Karjatan lehma, söödan kanu, kitkun sigadele rohtu. Vanaema saadab mind päris üksi vanaisale põllule toitu viima. Ta arvab, et olen suur mees ja mis minuga ikka juhtub.

Linnas saan harva ujuda, kuigi järv on lähedal. Vahel ei tohi seepärast, et ilm külm, vahel jälle olevat vesi külm. Maal ujume iga päev ja isegi nohu pole saanud.

Kui ma linnas ennast ära määrin, siis ema riidleb. Kui mu riided maal mustaks saavad, siis ütleb vanaisa, et ma olen tubli poiss ja ei karda tööd.

Küll on ikka hea, et mul on kaks kodu.

KARU

MUL ON KODUS VÄIKE KARU,
EI TA SAA MINUST ARU.
MINA LÄHEN ÕUE,
KARU VÕTAN PÕUE.

TANEL KULP,
Kehra Keskkooli
Ia klassi õpilane

MARJUL

TÄNA PÄEV ON PÄIKSEST ERE,
MARJULE LÄEB MEIE PERE.
MINUL VÄIKE KRUUS ON KÄES,
EMAL VITSTEST KORVI NÄEN.

METSAS PUNAB MAASIKAIK,
PÕÖSASTEL ON VAARIKAIK.
SAMBLA SEES ON VÄIKSED POHLAD,
PUUDEL TOORED VEEL ON PIHLAD.

REGINA JOEÄÄR,
Türi Keskkooli
IIId klassi õpilane

JUURVILJAD

KAPSAS KASVAB KIIRU-KÄÄRU.
PORGAND MAA SEES PÖÖNUTAB.
SIBUL JÄLLE SIIRU-VIIRU.
KAAL AGA PEENRAL KÜKITAB.

UBA HÖIKAB: «SIIN ON VALGEI!»
SPINAT PUHTAKS PESEB PALGED.
KARTUL HÕÜAB HÄSTI VALJULT:
«VÕTKE ÜLES, MEID ON PALJUI!»

AIRI DUBKOVSKI,
Võru 1. Keskkooli
IIa klassi õpilane

«Mängime jalgpalli» —
joonistanud TONU PÄRN
Paide 1. Keskkoolist.

VÄRVILINE MUNA

Ükskord ammu-ammu elas üks muna. Ta oli väga kirju ja värviline. Kui munal saabus sünnipäev, kutsus ta sinna palju teisi mune. Munad, kes sünnipäevale läksid, olid värvilised, ainult üks neist oli valge. Teised munad naersid selle üle, et ta polnud värviline.

Kui päike oli vee soojaks paistnud, läksid kõik munad ujuma. Kui värvilised munad veest välja tulid, olid nemad niisama valged, nagu oli valge muna enne olnud. Nüüd ei naernud enam keegi valget muna. Sellest ajast peale ongi kõik munad valged.

JAANIKA MOKS,
Tallinna 37. Keskkooli
IIIc klassi õpilane

REIS

Suvel, kui isal ja emal jõudis kätte puhkus, algas meie reis Krimmi. Väikevennal oli see esimene pikem sõit. Oi kui palju asju peab ikka kaasa võtma. Proovisime pak-kida ühtmoodi ja teistmoodi, aga ikka jäi ruumi väheks. Lõpuks võt-sime kaasa kõige-kõige vajaliku-mad asjad.

Esimese päeva õhtuks jõudsime ühe väga ilusa järve äärde. Ruttu panime telgi üles ja süütasime lõk-ke. Meie, lapsed, sulistasime nii-kausa järves, kui ema sööki valmis-tas. Isa pakkis lahti kalaõnged, aga ta ei saanud kalapoegagi. Sõime kõhud täis ja pugesime telki.

Järgmisel päeval läks sõit ikka lõu-na poole edasi. Kiievis käisime loomaaias, kus mulle kõige rohkem meeldisid ahvipoisid ja elevant.

Viie päeva pärast jõudsime Sevas-toopolisse. See on väga ilus linn mere ja mägede vahel. Pidime ühest linnaotsast teise sõitma praamiga. Väikevend proovis pärast praami häält järele teha. Päris me-re äärde jõudsime samal päeval. Arvasin, et Must meri on kohe pä-ris must, aga oli tavaline vesi, ai-nult väga soolane. Ronisime kõr-gele kaljule. Ma ei julgenud sealt allagi vaadata.

Kahju oli hakata tagasi sõitma. Sõitsime üle kõrgete mägede. Väi-kevend küsis, kas me maa peale tagasi ka saame.

Koju jõudsime täiesti pruunidena ja lõbusatena.

MARJU SAUKKONEN,
Paide 1. Keskkooli
IIIb klassi õpilane

SEDA ROHELIST JOONT MÕÖDA LÕIKA VÄLJA KÕRVAOLEV KÄSITÖÖLEHT

HERNES

7

HIRSS

8

KAER

3

LOOMAPEET

12

SUHKRUPEET

11

ODER

4

Lõika käsitööleht pidevat joont mööda neljaks osaks. Krlipsjoooni mööda murra leheküljed ära ja sea kokku nii, et nad on õiges järjekorras. Saad raamatu põlluviljadest, millest mulst Sulle tuttavad, mulst võõramad on. Maale minnes toraka raamat taskusse. Siis on hea vaadata, kas põllul kasvab ka mõni Sulle tuttav taim.

Joonistanud ERKI KANNUS

PÕLLU-VILJU

RUKIS

KAALIKAS

LÄÄTS

TATAR

1

14

9

6

MAIS

UBA

NAERIS

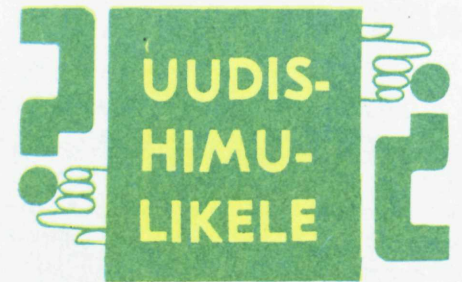
NISU

5

10

13

2

«Täheke» on käinud õige mitmes koolis, lasteaias ja pioneerilaagris oma lugejatega kohtumas. Tihti on lapsi «Tähekese» toimetuses. Ja alati on neil palju küsimusi. Nüüd hakkame teie küsimustele vastama ka ajakirja veergudel.

KUI SÜGAV VOIB OLLA MERI!

Sügavaim teadaolev koht asub Vaikses ookeanis, üksteist kilomeetrit ja sada viiskümmend kolm meetrit.

KUI RASKE ON KOOKOSPÄHKEL!

Kookospähkel võib kaaluda kuni kaheksa kilo. Temas pole tuuma, vaid on valge vedelik, piim. Seda juuakse. Kookospähklid kasvavad kõrge kookospalmi otsas.

MIKS EESTIS EI TEHTA AUTOSID!

Tehakse küll. Tallinnas tehakse võidusõiduautosid «Estonia», Tartus — kaubaautosid.

MISSUGUNE MADU ON KÕIGE PIKEM, KÕIGE MÜRGISEM?

Maakeral elab 2400 liiki madusid. Pikimad neist — anakonda ja püüton, võivad kasvada kaheksa-üheksa meetri pikkuseks. Kõige mürgisemad on gürsa ja rästik.

KAS KOSMONAUDID KA PESTA SAAVAD!

Jaa, loomulikult. Nad pesevad, söövad, magavad nagu kõik inimesed. Kosmoselaevas «Saljut-6» on isegi saun. See on kokkupandav. Kui kosmonaut tahab sauna minna, laseb ta laest alla kile, sätib selle kohale ja saun ongi valmis.

ARVA ARVA! ARVA ARVA! ARVA ARVA! ARVA ARVA! ARVA ARVA!

LEIA KIIRESTI, MILLISED ESEMED
PUUDUYAD TEISEL PILDIL.

LEIA SÕNA, MILLES ON TÄHED
E E H K T Ä

ÕHENDA PUNKTID
SIRGJOONTEGA
PLIIATSIT PABERILT TÕSTMATA.
SAAD KUJUNDI, MIS ON MEIE
RIIGI LIPUL JA VAPIL.

KUNSTNIK JOONISTAS LOOMI JA LINDE. MIDA TA VALESTI TEGII

Joonistanud KARIN NIINEPUU

Esikaanel JAAN TAMMSAARE joonistus
«Keedame moosli!»

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Союза Пioneрской организации Эстонской ССР «Тяжеке» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии. Таллинн, 200090, Пярну маantee, 67-а. Адрес редакции: ЭССР, Таллинн, 200 101, Пярну маantee, 67-а. Цена 15 коп. Обьем 2 печ. листа. Заказ 2338. Тираж 71 000.

ELKNO Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lastejakiri «Täheke» nr. 8 — 1980. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960. Ilmub kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 101, Pärnu mnt. 67-a. Toimetus käsikirju ei tagasta.

Kolleegium: E. Haamer, V. Kotkas, E. Mardli, H. Mänd, A. Piirma, J. Pirita, H. Rattiste. Telefonid: peatoimetaja E. Mardli 681-495, vastutav sekretär J. Pirita 681-497, vanemtoimetaja J. Rennap 681-497, kunstiline toimetaja E. Pikk 681-400, toimetaja H. Väli 681-400, toimetaja V. Variksaar 681-496, sekretär 681-400.

Laduda antud 27. VI 1980. Trükkida antud 22. VII 1980. Trükkiarv 71 000. Ofsetpaber nr. 1, 60x90/8. Trükipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2.87. MB-07446. Tellimise nr. 2338. EKP Keskkomitee Kirjastuse trükkikoda. Tallinn 200 090, Pärnu mnt. 67-a.

KOOLILAAT —
RÕÖMULAAT,

Joonistanud EDGAR VALTER

KOOLILAAT —
LUSTILAAT!

HIND 15 KOP.
ИНДЕКС 78231

200